

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MALİYYƏ
BAZARLARINA NƏZARƏT PALATASI

**Azərbaycan Respublikasının Maliyyə
Bazarlarına Nəzarət Palatasının 2017-ci
ilin yekunları üzrə maliyyə hesabatı**

Mündəricat

1. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	3
2. Mənfəət və ya zərər haqqında hesabat.....	4
3. Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	5
4. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	6
5. Bina və avadanlıqlar.....	7
6. Qeyri-maddi aktivlər.....	7
7. Debitor borcları.....	8
8. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər.....	8
9. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.....	8
10. Nizamnamə kapitalı və sair ehtiyatlar.....	8
11. Alınmış avanslar.....	9
12. Sair öhdəliklər.....	9
13. Əsas əməliyyat gəlirləri.....	9
14. Əməliyyat xərcləri.....	9
15. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər.....	10
16. Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi.....	11
17. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi.....	12
18. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri.....	12

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat*Min Azərbaycan manatı ilə*

	<i>Qeyd</i>	<i>31 dekabr 2017-ci il</i>	<i>31 dekabr 2016-cı il</i>
Aktivlər			
Bina və avadanlıqlar	0	4,893	5,876
Qeyri-maddi aktivlər	7	997	1,419
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		5,890	7,295
Debitor borcları	8	1,785	339
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	9	5,253	–
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	1,660	2,909
Sair aktivlər		52	20
Cəmi cari aktivlər		8,750	3,268
Cəmi aktivlər		14,640	10,563
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	11	5,000	5,000
Sair ehtiyatlar	11	8,079	8,079
Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış zərər)		395	(3,482)
Cəmi kapital		13,474	9,597
Öhdəliklər			
Alınmış avanslar	12	348	703
Sair öhdəliklər	13	749	258
Kreditor borcları		69	5
Cəmi cari öhdəliklər		1,166	966
Cəmi öhdəliklər		1,166	966
Cəmi kapital və öhdəliklər		14,640	10,563

Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat*Min Azərbaycan manatı ilə*

	<i>Qeyd</i>	<i>2017</i>	<i>17 mart 2016-cı ildən (başlanğıc) 31 dekabr 2016-cı ilədək</i>
Əsas əməliyyat gəlirləri	14	15,000	2,119
Sair gəlirlər		182	2
Ümumi gəlir		15,182	2,121
Əməliyyat xərcləri	15	(10,882)	(5,602)
Debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə xərci	8	(419)	–
Sair xərclər		(4)	(1)
İl/dövr üzrə mənfəət/(zərər)		3,877	(3,482)
Sair məcmu gəlir		–	–
İl/dövr üzrə cəmi mənfəət/(zərər)		3,877	(3,482)

Kapitaldakı dəyişikliklər haqqında hesabat*Min Azərbaycan manatı ilə*

	<i>Qeyd</i>	<i>Nizamnamə kapitalı</i>	<i>Sair ehtiyatlar</i>	<i>Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış zərər)</i>	<i>Cəmi kapital</i>
Nizamnamə kapitalının artırılması	11	5,000	–	–	5,000
Digər kapital qoyuluşları	11	–	8,079	–	8,079
Dövr üzrə cəmi məcmu zərər		–	–	(3,482)	(3,482)
31 dekabr 2016-cı il		5,000	8,079	(3,482)	9,597
II üzrə cəmi mənfəət		–	–	3,877	3,877
31 dekabr 2017-ci il		5,000	8,079	395	13,474

*Min Azərbaycan manatı ilə***Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat**

	<i>Qeyd</i>	<i>2017</i>	<i>17 mart 2016-cı ildən (başlanğıc) 31 dekabr 2016-cı ilədək</i>
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
İl/dövr üzrə mənfəət/(zərər)		3,877	(3,482)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	15	1,867	1,153
İstifadə edilməmiş məzuniyyət günləri üzrə yaradılan ehtiyat		257	258
Əsas vəsaitlərin satışından yaranan zərər		–	25
Debitor borclarının dəyərsizləşməsində dəyişiklik	8	419	–
<i>Dövriyyə vəsaitlərində dəyişikliklər</i>			
Debitor borclarında artım		(1,977)	(339)
Sair aktivlərdə artım		(32)	(20)
Alınmış avanslarda (azalma)/artım		(243)	703
Sair öhdəliklərdə artım		234	–
Kredit borclarında artım		64	5
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan / (istifadə olunan) xalis pul vəsaitləri		4,466	(1,697)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Bina və avadanlıqların alınması		(232)	(401)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(230)	(23)
Müddətli əmanətlərin yerləşdirilməsi	9	(5,253)	–
Bina və avadanlıqların satışından daxilolmalar		–	30
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(5,715)	(394)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Nizamnamə kapitalının artırılması		–	5,000
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə əldə olunan xalis pul vəsaitləri		–	5,000
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		(1,249)	2,909
Başlanğıcda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		2,909	–
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	1,660	2,909

*Min Azərbaycan manatı ilə***5. Bina və avadanlıqlar**

Bina və avadanlıqların hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Binalar</i>	<i>Mebel və digər avadanlıqlar</i>	<i>Nəqliyyat vasitələri</i>	<i>Cəmi</i>
İlkin dəyəri				
17 mart 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	–	–	–	–
Əlavələr	3,846	2,570	255	6,671
Silinmələr	–	(20)	(35)	(55)
31 dekabr 2016-cı il	3,846	2,550	220	6,616
Əlavələr	–	232	–	232
31 dekabr 2017-ci il	3,846	2,782	220	6,848
Yığılmış köhnəlmə				
17 mart 2016-cı il tarixinə	–	–	–	–
Köhnəlmə xərci	(98)	(610)	(37)	(745)
Silinmiş aktivlər üzrə yığılmış köhnəlmə	–	1	4	5
31 dekabr 2016-cı il	(98)	(609)	(33)	(740)
Köhnəlmə xərci	(154)	(1,003)	(58)	(1,215)
31 dekabr 2017-ci il	(252)	(1,612)	(91)	(1,955)
Xalis balans dəyəri				
17 mart 2016-cı il tarixinə	–	–	–	–
31 dekabr 2016-cı il	3,748	1,941	187	5,876
31 dekabr 2017-ci il	3,594	1,170	129	4,893

6. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərin hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Proqram təminatları</i>	<i>Lisensiyalar</i>	<i>Cəmi</i>
İlkin dəyəri			
17 mart 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	–	–	–
Əlavələr	1,777	50	1,827
31 dekabr 2016-cı il	1,777	50	1,827
Əlavələr	178	52	230
31 dekabr 2017-ci il	1,955	102	2,057
Yığılmış amortizasiya			
17 mart 2016-cı il tarixinə	–	–	–
Amortizasiya xərci	(403)	(5)	(408)
31 dekabr 2016-cı il	(403)	(5)	(408)
Amortizasiya xərci	(641)	(11)	(652)

Min Azərbaycan manatı ilə

31 dekabr 2017-ci il	(1,044)	(16)	(1,060)
Xalis balans dəyəri			
17 mart 2016-cı il tarixinə	–	–	–
31 dekabr 2016-cı il	1,374	45	1,419
31 dekabr 2017-ci il	911	86	997

7. Debitor borcları

Debitor borcları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2017	2016
Debitor borcları	2,017	339
Çıxılsın dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(232)	–
Cəmi debitor borcları	1,785	339

31 dekabr 2017-ci il tarixinə debitor borclara 67 kredit təşkilatı, 21 sığorta şirkəti və 6 investisiya şirkətindən (31 dekabr 2016: 22 sığorta şirkəti) alınacaq cəmi 1,785 AZN (31 Dekabr 2016: 339 AZN) məbləğ daxildir.

	2017	2016
1 yanvar tarixində	–	–
İl ərzində ümitsiz borclar kimi silinmiş debitor borcları	(187)	–
Ehtiyatda xalis dəyişiklik	419	–
31 dekabr tarixində	232	–

31 dekabr 2017-ci il tarixinə fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş 4 debitor üzrə ümumi məbləği 474 AZN borclara müvafiq olaraq cəmi məbləği 129 AZN olan ehtiyatlar yaradılmışdır.

8. Kredit təşkilatından alınacaq məbləğlər

31 dekabr 2017-ci il tarixinə kredit təşkilatından alınacaq məbləğlərə iki rezident bankda yerləşdirilmiş və müddəti bitmə tarixi 14 yanvar 2018 – 8 dekabr 2018-ci il olan dörd müddətli əmanət daxildir.

9. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2017	2016
Kassada olan pul vəsaitləri	7	9
Bank hesabları	1,203	2,900
Kredit təşkilatlarında müddəti 90 günədək olan müddətli depozitlər	450	–
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,660	2,909

10. Nizamnamə kapitalı və sair ehtiyatlar

Min Azərbaycan manatı ilə

Palatanın nizamnamə kapitalı Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən yatırılmış və 5,000 AZN təşkil edir.

Sair ehtiyatlar ləğv edilmiş AR Maliyyə Nazirliyi Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin, AR Dövlət Qiymətli Kağızlar Komitəsinin və AR Mərkəzi Bankı yanında Maliyyə Monitorinqi Xidmətinin ləğv etmə prosesinin başa çatdırılması nəticəsində Palataya istifadəyə təhvil verilmiş bina və avadanlıqlardan və qeyri-maddi aktivlərdən ibarətdir. Bunlara inzibati bina (3,846 AZN), nəqliyyat vasitələri (191 AZN), mebel və digər avadanlıqlar (2,238 AZN) və qeyri-maddi aktivlər (1,804 AZN) daxildir.

11. Alınmış avanslar

31 dekabr 2017-ci il tarixinə alınmış avanslara 60 (31 dekabr 2016: 78) kredit təşkilatından 348 AZN (31 dekabr 2016: 703 AZN) məbləğində daxilolmalar aiddir.

12. Sair öhdəliklər

31 dekabr 2017-ci il tarixinə sair öhdəliklərə istifadə edilməmiş məzuniyyət günləri üzrə 515 AZN (31 dekabr 2016: 258 AZN) məbləğində hesablanmış ehtiyat və sair məbləğlər üzrə 234 AZN öhdəlik daxildir.

13. Əsas əməliyyatlar gəlirləri

Əsas əməliyyat gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2017	17 mart 2016-cı ildən (başlanğıc) 31 dekabr 2016-cı ilədək
Kredit təşkilatları üzrə ödənişlər	10,609	–
Sığorta və təkrarsığorta şirkətləri üzrə ödənişlər	3,001	1,364
Mərkəzləşdirilmiş kredit reyestri üzrə ödənişlər	1,250	755
Digər ödənişlər	140	–
Cəmi əsas əməliyyat gəlirləri	15,000	2,119

14. Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2017	17 mart 2016-cı ildən (başlanğıc) 31 dekabr 2016-cı ilədək
İşçi heyəti üzrə xərclər	8,061	3,640
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	1,867	1,153
Mühafizə xərcləri	128	112
İT xərcləri	86	79
Ezamiyyə xərcləri	135	106
Ofis xərcləri	146	81
Rabitə xərcləri	58	51

Min Azərbaycan manatı ilə

Sair əməliyyat xərcləri	401	380
Cəmi əməliyyat xərcləri	10,882	5,602

15. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Maliyyə təəhhüdləri və şərti öhdəliklər

Palata tərəfindən 31 dekabr 2017-ci il tarixində tamamlanan dövr üzrə heç bir maliyyə zəmanəti verilməmişdir. Həmçinin Palatanın kapital xərcləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

Sığorta

Palata öz əmlakı və əməliyyatları ilə əlaqədar bədbəxt hadisələrin baş verməsi nəticəsində mülki və ətraf mühitə ziyanın dəyməsi ilə əlaqədar bina və avadanlıqları, fəaliyyətin dayanması və ya üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini tam sığortalamamışdır. Palata adekvat sığorta təminatı əldə edəndə qədər müəyyən aktivlərə zərər dəyməsi və ya məhv edilməsinin əməliyyatlar və maliyyə vəziyyəti üzərində əhəmiyyətli dərəcədə əks təsirə malik olması riski öz aktuallığını saxlayır.

Hüquqi məsələlər

Adi fəaliyyətində Palata məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyektı olur. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Palatanın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə əhəmiyyətli mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

16. Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi

BMS 39, “*Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi*” Standartına uyğun olaraq Palata maliyyə aktivlərini aşağıdakı cədvəldə qeyd olunmuş kateqoriyalara təsnifləşdirir:

	2017	2016
Aktivlər		
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>		
- Kassa	7	9
- Tələb edilənədək bank qalıqları	1,203	2,900
- Kredit təşkilatlarında müddəti 90 günədək olan müddətli depozitlər	450	–
<i>Kredit təşkilatından alınacaq məbləğlər</i>		
- Kredit təşkilatlarında müddətli depozitlər	5,253	–
<i>Debitor borcları</i>		
- Debitor borcları	1,785	339
Cəmi maliyyə aktivləri	8,698	3,248

17. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Palata daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və digər qiymət riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi

Min Azərbaycan manatı ilə

risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bazar riski

Palata bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) xarici valyuta (b) faiz hesablanan aktiv və öhdəliklər və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Aşağıda göstərilən bazar risklərinə həssaslıq bütün digər amillər sabit qalmaqla, hər hansı amildə baş vermiş dəyişikliyə əsaslanır. Praktikada bunun baş verməsi ehtimalı azdır və bəzi amillərdə (məsələn, faiz dərəcəsi və valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər) baş verən dəyişikliklərin bir-biri ilə müəyyən əlaqəsi ola bilər.

Xarici valyuta riski

31 dekabr 2017-ci il tarixinə Palatanın müvafiq olaraq 8,698 AZN (2016-cı il: 3,248 AZN) və 69 AZN (2016-cı il: 5 AZN) məbləğində olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri manatda olmuşdur.

Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzlaşması/bahalaşması riskidir.

Palatanın dəyişən faiz dərəcəsi ilə alətləri olmadığına görə Palata pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı faiz riskinə məruz qalmır, faiz dərəcəsinə dəyişikliklər də Palatanın kapitalına təsir göstərmir.

Kredit riski

Maliyyə aləti üzrə bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Palata kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Palatanın maliyyə aktivlərinin yaranmasına səbəb olan qarşı tərəflərlə aparılan əməliyyatlar nəticəsində yaranır.

Kredit riski pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, eləcə də debitor borclar ilə əlaqədar yaranır. Rəhbərlik müştərilərin kredit keyfiyyətini qiymətləndirərək onların maliyyə vəziyyətini, keçmiş təcrübəsini və digər amilləri nəzərə alır və hesabat dövründə bu qarşı tərəflərin öz öhdəliklərini yerinə yetirməməsi ilə bağlı hər hansı zərərin yaranacağını ehtimal etmir.

Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti

Palata maliyyə aktivləri üzrə kredit riskinin həcmi bu riskləri Palatanın qarşı tərəflərinin kredit reytinglərinə və mövcud olanda beynəlxalq reyting agentliklərinin reytinglərinə uyğun olaraq təsnif etməklə müəyyən edir. Palata maliyyə aktivlərini aşağıdakı kimi təsnif edir:

- ▶ Yüksək reytingli – bura yüksək maliyyə nəticələri olan və az ehtimal edilən kredit zərəri ilə səciyyələnən biznes tərəfdaşları aid edilir.
- ▶ Standart reytingli – bura maliyyə vəziyyəti stabil qiymətləndirilən və normal ödəmə qabiliyyəti ilə səciyyələnən biznes tərəfdaşları aid edilir.
- ▶ Qeyri-standart reytingli – bura maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən və standart reytingdən aşağı səviyyədə ödəmə qabiliyyəti və kredit zərərinin mümkünlüyü ilə səciyyələnən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Vaxtı keçmiş və ya dəyərsizləşmiş aktivlər kimi təsnif edilən aktivlərin hamısı Qeyri-standart sinfinə xas olan nöqsanlara malikdir və bundan əlavə hazırda mövcud olan fakt, şərait və dəyərlər əsasında pul vəsaitlərinin yığılması və tam likvidliyi yüksək dərəcədə şübhəli olur və dəqiq deyil.

Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

Min Azərbaycan manatı ilə

31 dekabr 2017-ci il	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	Fərdi dəyərsizləşmiş	Cəmi
	Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri-standart reyting			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	–	1,660	–	–	–	1,660
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	–	5,253	–	–	–	5,253
Debitor borcları	–	1,170	–	373	474	2,017
Cəmi	–	8,083	–	373	474	8,930

31 dekabr 2016-ci il	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	Fərdi dəyərsizləşmiş	Cəmi
	Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri-standart reyting			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	–	2,909	–	–	–	2,909
Debitor borcları	110	229	–	–	–	339
Cəmi	110	3,138	–	–	–	3,248

Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)**Likvidlik riski**

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində müəssisənin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Palata əsasən borclar və kreditor borclarından ibarət olan davamlı maliyyələşmə bazasını saxlamağa çalışır. Palata gözlənilməyən likvidlik tələblərini tez bir zamanda və asanlıqla yerinə yetirmək üçün vəsaitləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri şəklində saxlayır.

Likvidliyin idarə olunmasına Palatanın yanaşması mümkün qədər həm normal, həm də çətin şəraitdə qəbul edilməz zərərlər çəkmədən və ya Palatanın nüfuzuna xələl gətirmədən öz öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər likvidliyi təmin etməkdir.

Maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

31 dekabr 2017-ci ildə	Tələb edilənədək və ya 1 aydan az				12 aydan çox	Cəmi
	1-3 ay ərzində	3-12 ay ərzində				
Öhdəliklər						
Kreditor borcları	69	–	–	–	–	69
Cəmi gələcək ödənişlər	69	–	–	–	–	69

Min Azərbaycan manatı ilə

<i>31 dekabr 2016-ci ildə</i>	<i>Tələb edilənədək və ya 1 aydan az</i>	<i>1-3 ay ərzində</i>	<i>3-12 ay ərzində</i>	<i>12 aydan çox</i>	<i>Cəmi</i>
Öhdəliklər					
Kreditor borcları	5	–	–	–	5
Cəmi gələcək ödənişlər	5	–	–	–	5

18. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri, onların qısamüddətli olduğunu nəzərə alaraq, təxminən həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə bərabərdir.